

Студијски програм/студијски програми: Географија			
Врста и ниво студија: основне академске			
Назив предмета: Животна средина 1			
Наставник (Презиме, средње слово, име): Милинчић А. Мирољуб			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ: 2			
Услов:			
Циљ предмета Еколошка криза и њене могуће последице подупиру потребу целовитог сагледавања проблема животне средине, а тиме и пораста значаја и интензивнију практичну примену корпуса географских дисциплина. На основу релевантних чињеница, а са аспекта комплексне географије, доказати да у савременим условима проблеми животне средине припадају групи централних фундаменталних и примењених геопросторних истраживања. Ово нарочито у условима све израженијег антагонизма и противуречности њена два основна подсистема - природе и друштва. Један од најзначајнијих изведених циљева је доказ да животна средина није статичан систем и да њена структура и функционалност нису агрегат случајно датих географских елемената, већ сложено системско окружење реалног света материје. Такође, да овакво сагледавање животне средине, подразумева нужно превазилажење концепта географије као дуалистичке науке, али и концепта географије као организованог система знања који само интегрише поједине научне области.			
Исход предмета Ширина и дубина назначених мултидисциплинарних категорија овог предмета подразумева тумачење појма животне средине, друштвених и теоријских претпоставки настанка и развоја, њеног односа према другим наукама, места у систему географских и еколошких дисциплина и значаја у контексту свеукупних геопросторних питања. Основни проблеми и поставке о животној средини и теоријска питања о односу човека – друштва и животне средине. Поред овога, студенти треба да се упознају са ставом међународних форума према проблемима животне средине и глобалним карактером еколошких проблема. Упознавање са међународном заштитом животне средине и заштитом животне средине у Србији.			
Садржај предмета Предавања: 1) Увод: животна средина – појам и дефиниције; предмет проучавања и задаци; развој, место у систему наука; однос према сродним наукама; место у систему географских дисциплина; 2) Развој схватања и сазнања животне средине; 3) Теоријске поставке о односу човека – друштва и животне средине; натуралистички приступи; социологистички приступи; економски детерминизам; технолошки детерминизам; еколошки детерминизам; 4) Системи животне средине: изворни природни; антропогено измењени или културно природни и антропогено културни или социо-економски системи животне средине; 5) Теорија и пракса одрживог развоја; 6) Проблем узрока и последица еколошке кризе и њеног решавања 7) Основни проблеми и поставке о животној средини: о појму простора као одредници животне средине; структура простора; географски простор и структура; суштина појма животна средина и дефинисање њених измена; заштита и унапређење животне средине; системни приступ и системност животне средине; појам система и системности животне средине; тополошки системи животне средине-екосистеми; предеони геосистеми – геохоре; регионални геосистеми: регије; 8) Социо-економски аспект животне средине; вишестраначки систем и еколошка политика; друштвена организација управљања квалитетом животне средине; друштвено усмеравање квалитета животне средине; контрола и управљање квалитетом животне средине; економски аспект решавања проблематике животне средине; економско-еколошки систем; правни аспект животне средине; информациони системи и решавање проблема животне средине; 9) Гносеолошке основе науке о животној средини: процес, структура и развој сазнања о животној средини; процес формирања мишљења о односу човека и животне средине; метод као пут до сазнања: начини упознавања животне средине; 10) Методе истраживања и евалуације животне средине. Вежбе: 1) Праћење и тумачење актуелних проблема животне средине на различитим нивоима; 2) Анализа институционалног организовања заштите и унапређења животне средине; 3) Упознавање са базама података од значаја за сагледавање стања и праћења промена у животној средини; 4) Моделовање геопростора и доминантних облика загађивања; 5) Пројектовање ГИС-а појединих сегмената животне средине у функцији праћења трендова основних промена; 6) Упознавање са улогом и значајем мониторинга животне средине; 7) Упознавање и тумачење глобалних проблема животне средине. Четири излета: полудневна - Ада Хуја и Топчидер, и целодневна – Авала и Обедска бара.			
Литература Љешевић М. (2000): „Животна средина-теорија и методологија истраживања”, Географски факултет, Универзитет у Београду, Београд. Љешевић М. (2002): „Урбана екологија”, Географски факултет, БУ, Београд. Љешевић М. (2002): „Животна средина села и ненастањених подручја”, Географски факултет, Универзитет у Београду, Београд. Чолић Д. (1973): „Општа теорија животне средине”, Атеље за граф. комуникације, Београд. Букановић М. (1991): „Еколошки изазов”, Елит, Београд.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 0	Други облици наставе: 2	
			Студијски истраживачки рад:
Методје извођења наставе: предавања, вежбе и практичан рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и	20		
семинар-и	10+10		